

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem n. dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natísne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz deželnega zbora.

V seji dne 8. februvarija je predsedoval deželnega glavarja namestnik, gospod dr. Jos. Serbec. Pokazal se je tako spretnega, kakor da bi bil opravljal ta posel že dolgo vrsto let. Gosp. prelat Karlon je utemeljeval svoj postavni načrt, naj se šolska postava olajša. Pritrjevali so mu celó nemški nacionalci.

Profesor Rumpf je utemeljeval svoj predlog za ustanovitev bolnišnice v Voitsbergu in Lenko za Slovenjgraдец. Gosp. dr. Ivan Dečko je stavil predlog, naj se iztrebi Savinjska struga iz Celja proti Zidanemu mostu.

Nato se je vršila seja finančnega odseka. V tej seji je poročal gosp. župnik Jožef Žičkar o prošnjah mnogih občin iz voitsberskega okraja za podporo zavoljo škode po toči. Iz teh prošenj je razvidno, da tamošnje ljudstvo res trpi grozno silo, ker klati morajo že zadnja živinčeta in zadnje svinje, deloma zavoljo glada ljudij, deloma pa, ker nimajo več krme.

Jako praktično prošnjo je pa vložila občina Kalchberg v tem okraju. Pravi namreč, naj bi se ji dala podpora v denarju ali v žitu, zraven pa se naj kmečki sinovi, ki služijo pri vojaki, oprostijo vojaške službe. Ljudstvo trpi zavoljo toče, zraven mora pa plačevati drage služabnike, med tem ko morajo njihovi sinovi služiti pri vojaki.

Poročevalec gosp. Jožef Žičkar priporoča torej, naj se vsem sinovom po toči poškodovanih posestnikov podeli polajšanje zastran vojaške službe ne le samo v občini Kalchberg, temveč brez razločka po celi deželi. Ta predlog se je sprejel soglasno in se bo priporočal deželnemu zboru, da ga sprejme.

Grof Kotulinski je na to poročal o deželnih gozdih v Admontu in St. Gallen, katere je dežela kupila pred nekaterimi leti. Ti gozdi so deželi na hasen. Leta 1895. so znašali vsi dohodki iz teh gozdov 158.971 gld., vsi stroški pa 113.836 gld. Dohodki so bili torej večji od stroškov za 45.135 gld. Pri tem se je pa povdarjalo, da se se seka premalo lesa. —

V seji deželnega zbora dne 9. februvarija je utemeljeval poslanec Fürst svoj predlog, naj se napravi na deželne stroške urad, ki bo posredoval med pridelovalci in kupci poljedelskih pridelkov, da so potem izključeni prekupci. Prekupci se bogaté na stroške kmetov in meščanov. To je stara bolezen, za katero hira naš narod. Predlog se izroči v posvetovanje finančnemu in deželno-kulturnemu odseku.

Nato se vrši posvetovanje zastran volitve Stallner-ja iz celjske skupine, ki se potrdi brez ugovora. Zastran potrditve volitve dr. Schreiner-ja v Gradcu pa se je vnela dolga razprava. Občinski odsek jo priporoča v potrjenje; a nasprotoval je temu predlogu dr. Kokošinek, zagovarjal ga baron Hackelberg. Med govorom posled-

njega poslanca je nastal nekaterikrat po zbornici glasen smeh. Slednjič se je volitev potrdila z 20 glasovi proti 17. Slovenci, katerih zastopnik je v občinskem odseku glasoval sicer proti potrdilu, so se glasovanju odtegnili. Našemu ljudstvu sta namreč obadva moža, dr. Schreiner kakor profesor Hofmann, enako nasprotna. Nimamo nič dobrega pričakovati niti od enega, niti od drugega.

V tej seji se je izvolil odsek 12 udov, ki bo predelal volilno postavo za deželni zbor. Izmed Slovencev sta bila vanj izvoljena dva poslanca: Dr. Dečko in profesor Robič. V tej seji je izročil poslanec Jožef Žičkar s tovariši vprašanje na deželni odbor, zakaj ni ugodil sklepu deželnega zbora, ki je leta 1893. na predlog poprejšnjega poslanca, cesarskega svetovalca J. Jermana naročil deželnemu odboru, naj izdela postavo zastran kmečkih domov?

Isti poslanec je potem izročil slovensko prošnjo »katoliško-političnega društva v Konjicah«, naj se konjiški okraj reši nepotrebnih plačil za konjiško železnico; potem peticijo občine Sv. Peter pod Gorami, naj prevzame deželni fond stroške za neko občanko, in prošnjo gospodov katehetov v Konjicah, da se ustavljena nagrada za poduk v veronauku v tamošnjih šolah zopet dovoli.

Po tej seji deželnega zbora je trajala dolga seja finančnega odseka; ob 3. uri popoldne pa je bila seja deželno-kulturnega odseka. Slovenski poslanci so imeli več sej, v katerih so se posvetovali, kako njim je postopati, če ne dobijo sedeža v deželnem odboru.

Jugoslovanski klub.

Na shodu zaupnih mož v Celju so vsi burno odobravalí nasvet, naj bi naši kandidatje kot izvoljeni poslanci pristopili »jugoslovanskemu klubu« t. j. zborniški zvezi, pri kateri bi bilo vseh 30—32 slovenskih in hrvaških poslancev skupaj tako, da bi v vseh narodnih, političnih, gospodarskih in verskih rečeh postopali složno.

Takšna zveza bi jim dajala v zbornici, pa tudi pri vladi ugleda in upliva; raztepeni ali drugim klubom priklopljeni bi pa bili gole sirote. Tako sodi naše slovensko ljudstvo in sodi prav. Britke skušnje nam to potrjujejo.

Največ časa so naši poslanci bili v zvezi zborniški z nemškimi konservativci. Nekateri so že mislili na takšno zvezo tudi z Dipaulijevci in Luegerjevci. Toda glasovanje o celjski gimnaziji jim je te sanje razdrlo. Krščanska pravičnost je tukaj ovim Nemcem naglo, kakor kafrá zginola. Ugleden nemški konservativec je rekel slovenskemu poslancu pri odhodu iz državnega zbora: »Wir können Bundesgenossen werden, Klubgenossen nicht«, t. j. mogoče je, da bomo zavezniki (v bodočem

novem »železnem obroču«), v enem klubu skupaj biti pa ne moremo.

Politični zavezniki nemškimi konservativcem moremo torej biti, a da bodemo res zaželjeni in čislani zavezniki, treba je da so vsi naši poslanci složno vkupaj v enem klubu. Isto nam svetuje tudi sedanja vlada. Grof Badeni je namreč našim poslancem rekel: Ako bode te složni, oziralo se bode na vas, če ne, pa ne! V najvišjih krogih je nekoč nekdo roval zoper jugoslovanski klub, a dobil brco s vprašanjem: »Bi-li to bila kakšna nesreča?« Gotovo ne, ampak največja zaslomba za Avstrijo zoper razne rovarje na jugu.

Učimo se vendar od svojih nemških nasprotnikov, kako vsako sapico zabeležujejo, katera se kde gane pri nas zoper jugoslovanski klub — očivesten dokaz, kako močno se ga bojijo. Česar se pa sovražnik boji, to moramo storiti in torej naj naši poslanci osnujejo to, česar vsi želimo — jugoslovanski klub. Vse drugo smo že poskušali, pa nismo pogodili. Poskusimo sedaj še z jugoslovanskim klubom. Vse kaže, da pravo pogodimo. Zmiraj je bolje brata imeti prijatelja, kakor pa tujca — gospodarja.

L.

Slovinci in „Amtsblatt — Uradni list“ celjski.

[Izv. dopis.]

Letos je začelo okrajno glavarstvo celjsko izdajati nemško-slovenski uradni list. Stvar sama ob sebi daje se opravičiti. Kar nam Slovencem — ogromnej večini v glavarstvu — ugajati ne more, to je: listič je predrag in se tiska ne v nepristranski, ampak nam načeloma najsovražnejši tiskarni.

Vrli naš 30-letni »Slov. Gospodar« izhaja vsaki četrtek, imajoč 8 tiskanih strani, torej mesečno 32—40. Plačuje od vsakega iztisa 1 kr. poštine in 1 kr. za kolek, pa stane le 2 gld. 50 kr. na leto — torej res najcenejši list na Slovenskem. Celjski »Amtsblatt-Uradni list« pa izhaja vsako nedeljo na 4—6 straneh, meseca januarija vkup samo 23 strani, ne plačuje ne koleka, ne poštine in stane za urade 3 gld., za druge naročnike pa 3 gld. 50 kr. — bržčas najbolj dragi list v celi Avstriji. Z 1 gld. naročnine bil bi plačan dovolj.

Bilo bi umestno, ako bi naši poslanci v interpelaciji vlado poprašali, zakaj se je temu uradnemu lističu toliko nenavadno visoka naročnina nastavila, zakaj se išče blizu dve tretjini dobička, h kateremu bi naj razni uradi denar zajemali iz cerkvenih dohodkov, občinskih in okrajnih doklad? Cerkvinih uradov bode zadetih 72 s 216 gld., šolskih (88+88) 176 s 528 gld., občinskih pa največ z blizu 600—700 gld. Listič je vsakako predrag! Vreden bode komaj 500—600 gld., a stal bode 1500—1800 gld., torej dajal dobička 1000—1200 gold.

Najmanje pa Slovencem ugaja, da se ovi uradni list tiska v nam neprijazni tiskarni in tako nas sili podpirati nam sovražno podjetje. Tiska se namreč v tiskarni »Celeja« v Celju. Ta pa druga ni, kakor nekdanja Rakuscheva tiskarna, ki je izdajala »Cillier-Zeitung« in pozneje »Deutsche Wacht«. Ta lista o nas Slovencih nikoli nista pisala s peresom, ampak načelno in dosledno z gnojnimi vilami.

Kdorkoli torej tej tiskarni kaj dela priskrbuje ali na njene tiskovine naroča, ta podpira nam Slovencem sovražno podjetje. Zaveden Slovenec, ki samega sebe spoštuje, tega storiti ne more. Zato ni čuda, da se Slovenci ovega uradnega lista odločno branimo in ga izdajatelju pošiljamo: »Retour«. Čujemo tudi, da cerkvene in okrajne nadzorovalne oblasti naročnine za ovi list iz

javnih denarjev ne bodo odobravale. Kdor ovi list imeti hoče, naj ga plačuje iz lastnega žepa!

Cerkvene zadeve.

Vedno češčenje presv. Reš. Telesa v vojniški hiralnici.

Minolo soboto je bila za našo hiralnico dan splošnega veselja. Kakor otroci božiča, tako so se veselili ubogi hiralci dneva, ko se je imelo začeti češčenje presv. Rešnjega Telesa. Nad 50 bolnikov je pristopilo pred sv. mašo, ki se je pred izpostavljenim presv. R. Telesom služila, k mizi Gospodovi; ob 6. uri se je češčenje začelo in nadaljevalo do 6. ure zvečer, ter se končalo s petimi lavretanskimi litanijami in dvojnimi sv. blagoslovom.

Ta pobožnost je bolnike razveselila in tej krasni bratovščini nove ude privabila. Na oltarju, okinčanem s svežimi cveticami in nad tabernakelnom s pomenljivim »pelikanom«, sta ves čas goreli dve sveči; molilo se je predpoldne slovenski, popoldne nemški. Čeravno bolni, slabotni ljudje, vendar so vstrajali ne samo eno, ampak po več ur pri molitvah in petju, posnemajoči nekako gorečnost prvih kristijanov in njih stanovitnost v molitvi.

Ganljivo je bilo videti dovedenje posameznih bolnikov; kakor angelji v človeški podobi, so oč. sestre peljale slepee na njih prostore in prinašale obnemogle na njih željo iz postelj v kapelico ter so celo pobožnost v takem redu in s tako neutrudljivostjo vodile, da so celo neudje hiteli v kapelico, da se lepe pobožnosti udeležijo.

Čeravno je bilo določeno, da vsako uro štirje molijo, je vendar bila kapelica celi dan polna bolnikov tako, da so mimogredoči začudeni vprašali: »Kaj imajo bolniki danes praznik, da celi dan molijo in pojejo?« Bil pa je v resnici za nje praznik; kajti kje bi se ljubi Jezus bolj kazal zdravje bolnikov in tolažba žalostnih, če ne tam, kjer nista samo dva ali trije, ampak kjer jih toliko pri molitvah in češčenju zbranih?

Bog daj, da zmiraj raste veselje bolnikov do Jezusa, da bodo tudi zanaprej stanovitni v češčenju k večji časti božji, sebi v tolažbo in k spodbudbi onim, ki še niso k tej bratovščini pristopili!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Velika Nedelja 1 fl. 90 kr., Ormož 6 fl. 87 kr., Sv. Nikolaj pri Ormožu 6 fl. 76 kr., Sv. Anton v Slov. gor. 8 fl. 2 kr., Ljutomer 3 fl. 31 kr., Buče 8 fl. 4 kr., Kozje 10 fl., Podčetrtek 5 fl. 5 kr., Podsreda 6 fl. 50 kr., Zagorje 10 fl., Prevorje 2 fl., Sv. Vid na Planini 12 fl., Vojnik 18 fl., Ptuj 7 fl. 47 kr., Sv. Marko niže Ptuja 11 fl.

Gospodarske stvari.

Nekaj o puranih.

Nikdo več ne dvomi, da so purani dandanes velike važnosti za kuhinjo, kajti njihova pečenka se bolj obrajta kakor gosja ali račja. Le temu se moramo čuditi, da se tako malokatera gospodinja loti tega nikakor nehvaležnega, k večjemu zamudnega dela — rediti si nekoliko puranov. Puran se namreč dá brez posebnih stroškov vzrediti. Na nobenem dvorišču ne bi smel manjkati. Vsakojako zrnje mu pride prav, včasih ali bolje rečeno mnogokrat tako, ki bi se ovači pozgubilo, raztrosilo ter